

GESTIUNEA PATRIMONIULUI PUBLIC ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Svetlana ALBU

Catedra Finanțe și Bănci

In this article the author examine the public patrimony structure, identify the existing management problems of public patrimony in Republic of Moldova and highlights the differences between public and private patrimony.

Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate [1]. Toate bunurile persoanei fizice sau juridice fac parte componentă a patrimoniului ei.

DEXul menționează două aspecte ale noțiunii **patrimoniu**: patrimoniul, s.n. 1. (Jur.) Totalitatea drepturilor și a obligațiilor cu valoare economică, precum și a bunurilor materiale la care se referă aceste drepturi, care aparțin unei persoane (fizice sau juridice); (sens curent) bun moștenit prin lege de la părinți (sau de la rude); avere părintească. • Separație de patrimoniu = separare legală a bunurilor personale ale cuiva de bunurile moștenite sau a averii soțului de zestrea soției. 2. **Totalitatea bunurilor care aparțin colectivității și sunt administrate de către organele statului; bun public.** • Bunuri spirituale care aparțin întregului popor (fiind transmise de la strămoși); moștenire culturală; p. ext. bunuri spirituale, culturale etc. care aparțin omenirii întregi. – Din lat. *patrimonium*, fr. *Patrimoine* [2].

Patrimoniul public este definit astfel: totalitatea drepturilor și obligațiilor statului, unităților administrativ-teritoriale sau ale entităților publice ale acestora dobândite sau asumate cu orice titlu. Drepturile și obligațiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale se referă atât la bunurile din domeniul public, cât și la cele din domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale [3].

Legislația Republicii Moldova [4] concretizează că patrimoniul public – *proprietatea publică* cuprinde totalitatea bunurilor domeniului public și a bunurilor domeniului privat ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale, inclusiv ale unității teritoriale autonome Găgăuzia.

Patrimoniul public poate fi clasificat din diferite puncte de vedere (Tab.1): cine administrează, care este forma organizatorico-juridică a agenților economici, posibilitatea privatizării, conform registrului patrimoniului public, conform valorii patrimoniului deținut, conform structurii patrimoniului, structurii terenurilor.

Tabelul 1

Clasificarea patrimoniului public din Republica Moldova

Criteriaul de clasificate	Clasificarea patrimoniului public	Specificare
Subiectul proprietății	patrimoniul unităților administrativ-teritoriale	consiliul raional Anenii Noi consiliul raional Basarabeasca consiliul raional Briceni consiliul raional Cahul consiliul raional Cantemir consiliul raional Călărași consiliul raional Căușeni consiliul raional Cimișlia consiliul raional Criuleni consiliul raional Dondușeni consiliul raional Drochia consiliul raional Dubăsari consiliul raional Edineț consiliul raional Fălești

		<p>consiliul raional Florești consiliul raional Glodeni consiliul raional Hâncești consiliul raional Ialoveni consiliul raional Leova consiliul raional Nisporeni consiliul raional Ocnîța consiliul raional Orhei consiliul raional Râșcani consiliul raional Rezina consiliul raional Sângerei consiliul raional Soroca consiliul raional Strășeni consiliul raional Șoldănești consiliul raional Ștefan Vodă consiliul raional Taraclia consiliul raional Telenești consiliul raional Ungheni Primăria mun. Bălți Primăria mun. Chișinău UTA Gagauzia</p>
	<p>patrimoniul autorităților publice centrale</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Ministerul Industriei și Infrastructurii Ministerul Transporturilor și Gospodăririi Drumurilor Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale Ministerul Sănătății Ministerul Culturii și Turismului Ministerul Dezvoltării Informaționale Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Afacerilor Interne Agenția Proprietății Publice Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin” Agenția Relații Funciare și Cadastru Agenția pentru Silvicultură „Moldosilva” Agenția Sportului Aparatul Guvernului Biroul Național de Statistică Biroul Relații Interetnice Serviciul Grăniceri Serviciul Vamal Serviciul Standardizare și Metrologie Administrația de Stat a Aviației Civile Academia de Științe a Moldovei Alte instituții Curtea de Apel Economică Curtea Constituțională</p>

		Curtea Supremă de Justiție Procuratura Generală Camera de Licențiere Curtea de Conturi Banca Națională a Moldovei Comisia Națională a Valorilor Mobiliare Casa Națională de Asigurări Sociale Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania Teleradio-Moldova Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției Administrația Zonei Antreprenoriatului Liber „Expo-Business-Chișinău” Consiliul Coordonator al Audiovizualului
Forma organizatorico-juridică	societăți pe acțiuni societăți cu răspundere limitată întreprinderi de stat întreprinderi municipale instituții bugetare	
Posibilitatea privatizării	pasibil privatizării	anexă la Legea Republicii Moldova privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, nr.121-XVI din 04.05.2007
	nepasibil privatizării	anexă la Legea Republicii Moldova privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, nr.121-XVI din 04.05.2007
Registrul patrimoniului public	subregistre	Patrimoniul instituțiilor publice Patrimoniul întreprinderilor de stat/municipale Acțiunile (cotele sociale) publice în societățile comerciale Bunurile domeniului public date în administrare economică societăților comerciale Patrimoniul public dat în concesiune sau în folosință cu un alt statut juridic Patrimoniul public dat în administrare fiduciară Bunurile imobile proprietate publică a statului
Valoarea patrimoniului public conform activelor nete	mare 1-5 mlrd lei	Ministerul Transporturilor și Gospodării Drumurilor Ministerul Industriei și Infrastructurii Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Agenția Proprietății Publice Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Sănătății Primăria mun. Chișinău Primăria mun. Bălți UTA Gagauzia Consiliul raional Drochia
	medie 100 mln – 1 mlrd lei	Ministerul Culturii și Turismului Ministerul Dezvoltării Informaționale Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției

		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Afacerilor Interne Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin” Agenția Relații Funciare și Cadastru Aparatul Guvernului Serviciul Grăniceri Serviciul Vamal Administrația de Stat a Aviației Civile Academia de Științe a Moldovei Toate consiliile raionale (exclusiv Drochia)
	mică până la 100 mln lei	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale Agenția pentru Silvicultură „Moldosilva” Agenția Sportului Biroul Național de Statistică Biroul Relații interetnice Serviciul Standardizare și Metrologie Curtea de Apel Economică Curtea Constituțională Curtea Supremă de Justiție Procuratura Generală Camera de Licențiere Curtea de Conturi Banca Națională a Moldovei Comisia Națională a Valorilor Mobiliare Casa Națională de Asigurări Sociale Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania Teleradio-Moldova Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției Administrația Zonei Antreprenoriatului Liber „Expo- Business-Chișinău” Consiliul Coordonator al Audiovizualului
Structura patrimoniului	bunuri imobile	în țară peste hotarele Republicii Moldova
	bunuri mobile	mijloace de transport utilaje, instalații, instrumente
	obiecte de proprietate intelectuală	obiecte de proprietate industrială obiecte ale dreptului de autor
	active nemareiale	drepturi asupra OPI drepturi asupra resurselor naturale etc.
	active financiare	acțiuni obligațiuni cote sociale
	obligațiuni	debitoare creditoare
	complexe patrimoniale	în țară peste hotarele Republicii Moldova

	alte obiecte	lucrări servicii informație altele
categoria terenurilor (destinația)*	activități recreative	23,6289 ha
	agricolă	1 865,6343 ha
	comercială	77,9121 ha
	construcție de cult	62,9408 ha
	construcție locativă	2,7438 ha
	industrială	253,3487 ha
	ocrotirea sănătății	67,0765 ha
	ocrotirea naturii	188,1056 ha
	social-culturală	268,3907 ha
	specială	199,8412 ha
	clădirile administrației publice	23,4612 ha
	asociații obștești	0,2753 ha
	construcții	1,0281 ha
	fondul apelor (iaz)	2 236,7676 ha
	cariere	8,5963 ha

Sursa: elaborat de autor.

Actualmente, patrimoniul public al unităților administrativ-teritoriale din Republica Moldova este creat și gestionat de către 1538 agenți economici** (societăți pe acțiuni, întreprinderi municipale, instituții bugetare, instituții publice și întreprinderi de stat) valorând (conform rapoartelor contabile la 01.01.2007) 23 436 403,7 mii lei. Valoarea respectivă, fiind o valoare de bilanț, nu reflectă valoarea reală, însă permite structurarea și clasificarea patrimoniului public. Astfel, cel mai scump patrimoniu, peste un miliard de lei, este deținut de Primăria mun. Chișinău, Primăria mun. Bălți, UTA Gagauzia și Consiliul raional Drochia. Structura patrimoniului în funcție de agenții economici diferă de la caz la caz. Spre exemplu, în mun. Chișinău partea majoritară revine instituțiilor bugetare, în Bălți – societăților pe acțiuni, în Gagauzia – instituțiilor bugetare și întreprinderilor municipale, în Drochia – instituțiilor bugetare.

Referindu-ne la patrimoniul public al autorităților publice centrale***, vom menționa Ministerul Transporturilor și Gospodăririi Drumurilor; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Patrimoniului Public. Structural, patrimoniul este aproape egal împărțit între întreprinderi de stat (39%), instituții bugetare (35%) și societăți pe acțiuni (26%). Însă, în cadrul autorităților publice centrale patrimoniul este împărțit mai puțin uniform. Spre exemplu, societățile pe acțiuni dețin majoritatea în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (53%), Agenției Patrimoniului Public (99,5%) și al Ministerului Industriei și Infrastructurii (59%). Patrimoniul Ministerului Transporturilor și Gospodăririi Drumurilor este gestionat de întreprinderi de stat (97,86%), iar al Ministerului Educației și Tineretului – de instituții bugetare 99,22%.

Cea mai importantă componentă a patrimoniului Republicii Moldova este pământul. În proprietate publică se află, conform registrului cadastral al deținătorilor de teren public din 2009, doar 0,16% din suprafața totală a Republicii Moldova. În conformitate cu registrul cadastral, cota majoritară revine terenurilor agricole și terenurilor din fondul apelor (iazuri) – circa 77,7% din totalitatea terenurilor publice. Loturilor ocupate de construcții speciale, industriale și social-culturale le revine 13,7%.

Amplasarea teritorială a terenurilor proprietate publică este extrem de neuniformă: în Ialoveni 16,14% din totalitatea terenurilor proprietate publică, în mun. Chișinău – 14,64%, urmate de or. Chișinău – 8,64%, Fălești – 8,56% și Orhei – 8,42%. În celelalte localități ponderea este mult mai mică, iar în Șoldănești și Telenești nu sunt înregistrate terenuri proprietate publică.

* Conform Registrului cadastral al deținătorilor de terenuri proprietate publică a statului (în 2009).

** Conform datelor Agenției Patrimoniului Public al Republicii Moldova.

*** Sunt utilizate denumirile ministerelor și ale altor instituții publice valabile în perioada aprobării documentelor examinate (până la modificările din 2009-2010).

În scopul eficientizării gestiunii au fost întocmite listele obiectelor aflate în proprietate publică pasibile și nepasibile de privatizare. Din totalitatea societăților pe acțiuni nepasibile de privatizare statul nu deține controlul doar asupra unei – Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” (proprietatea statului 35,33%). Interesele statului sunt promovate în special prin intermediul întreprinderilor de stat și municipale. Astfel, cele mai multe întreprinderi de stat nepasibile de privatizare aparțin sectorului agricol: 28 în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și 24 în cadrul Agenției pentru Silvicultură „Moldsilva”. Urmează Ministerul Culturii și Turismului cu 17 întreprinderi de stat și municipale, Ministerul Justiției – 12 întreprinderi și Agenția Construcții și Dezvoltare a Teritoriului – 10 întreprinderi.

Conform informației publicate, nu vor fi privatizate 13 societăți pe acțiuni și 165 întreprinderi de stat și municipale (cu capital statutar de circa 4 777 442 882 lei*).

Drept urmare a adoptării noii legi privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, a fost decisă privatizarea a 283 întreprinderi de stat și societăți pe acțiuni în care statul deține o anume cotă, precum și a construcțiilor nefinalizate (38 la număr), majoritatea fiind construcții cu destinație socială.

Cantitatea și varietatea obiectelor, precum și multitudinea administratorilor impune necesitatea unei gestiuni complexe și eficiente a patrimoniului public. Gestiunea, la rândul său, presupune următoarele activități:

- asigurarea concordanței datelor din contabilitate cu cele de pe teren și furnizarea de informații reale cu privire la existența, mișcarea și modificarea patrimoniului public sub forma sa economică;
- evidența analitică a mijloacelor fixe și întocmirea fișelor pentru fiecare mijloc fix;
- înregistrarea sistematică a modificărilor privind statutul mijlocului fix (închirieri, concesiuni, vânzări, intrări, ieșiri, donații etc.);
- înregistrarea lucrărilor de modernizare aduse obiectivelor cuprinse în patrimoniul public, prin reparații curente și reparații capitale și reflectarea permanent reală a valorii acestora cu operarea promptă a modificărilor intervenite în statutul lor;
- întocmirea și urmărirea contractelor de închiriere a clădirilor, spațiilor cu altă destinație decât locuință;
- urmărirea derulării contractelor de concesiune a bunurilor aparținând patrimoniului public;
- reevaluarea mijloacelor fixe la termenele prevăzute de normele legale în vigoare.

După cum putem observa, mai multe din activitățile componente ale procesului de administrare presupune, direct sau indirect, necesitatea evaluării patrimoniului. Altfel spus, pentru a gestiona ceva eficient, este necesar a cunoaște obiectul administrării și valoarea acestuia.

În prezent, patrimoniul public în Republica Moldova se caracterizează, în majoritatea sa, printr-o stare avansată de uzură (atât fizică, cât și morală), dar și printr-un grad redus de eficiență a gestiunii. Soluționarea ultimei probleme menționate va conduce și la soluționarea primei, fapt care va permite sporirea valorii patrimoniului public până la un nivel acceptabil din punctul de vedere al posibilității soluționării problemelor sociale existente.

Gestiunea patrimoniului presupune atingerea unor obiective concrete, precum:

- asigurarea exercitării activității operaționale a proprietarului (satisfacerea necesităților);
- întreținerea patrimoniului în stare bună;
- crearea și maximizarea veniturilor;
- păstrarea și sporirea valorii patrimoniului;
- sporirea prestigiului proprietarului drept urmare a deținerii patrimoniului respectiv.

Referindu-ne la gestiunea patrimoniului public, scopurile menționate vor fi precedate de scopurile sociale:

- stimularea dezvoltării afacerilor mici și mijlocii prin asigurarea accesului antreprenorilor la patrimoniul;
- crearea climatului favorabil pentru sporirea investițiilor;
- crearea mediului economic și social favorabil unui trai decent;
- menținerea valorii patrimoniului;
- minimizarea cheltuielilor pentru deservirea tehnică și exploatarea patrimoniului.

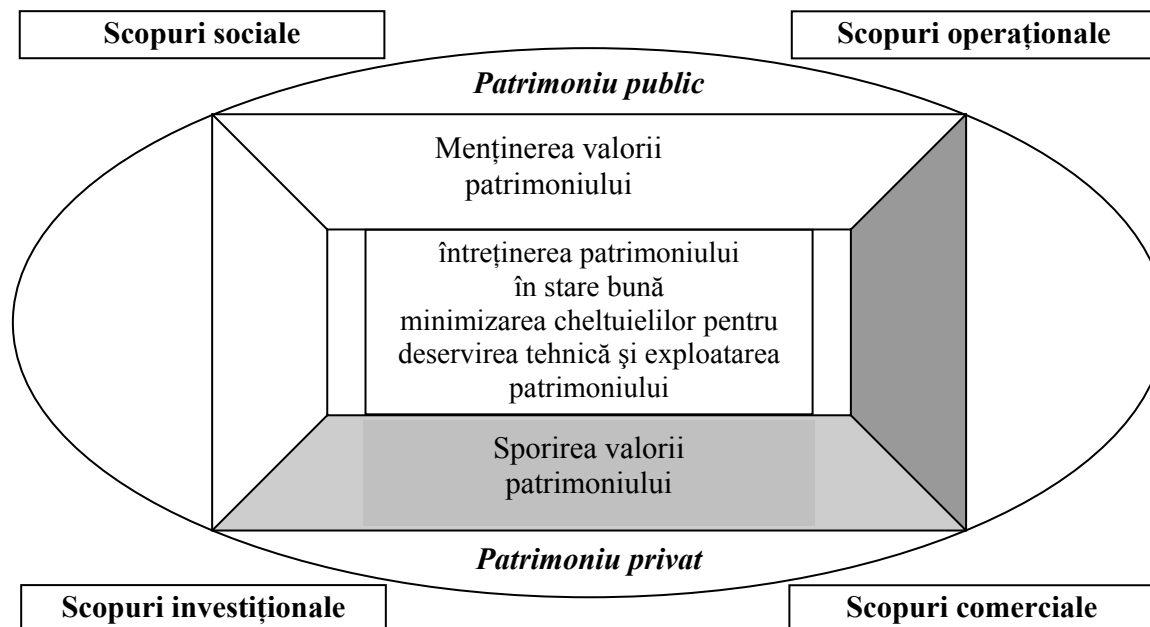
Scopurile menționate pot fi grupate în scopuri operaționale, comerciale, investiționale și sociale. Scopurile operaționale presupun menținerea patrimoniului în stare funcțională, exploatarea corectă. Scopurile comerciale presupun operațiuni speculative gen cumpărare-vânzare ce permit obținerea veniturilor suplimentare sau sporirea valorii patrimoniului. Scopurile investiționale presupun diverse activități ce permit obținerea

* Exclusiv întreprinderile Ministerului Afacerilor Interne, ale Ministerului Apărării și ale UTA Gagauzia.

unui câștig și sporirea valorii patrimoniului, cum ar fi procurarea bunurilor, modernizarea, reconstrucția, fuziunea, divizarea etc. Scopurile sociale cuprind spectrul problemelor sociale ce pot fi soluționate prin intermediul gestiunii patrimoniului.

Referindu-ne la patrimoniul aflat în proprietate privată (Fig.1), scopurile gestiunii vor fi axate pe obținerea profitului și sporirea valorii patrimoniului cuprinzând spectrul scopurilor comerciale, investiționale și operaționale.

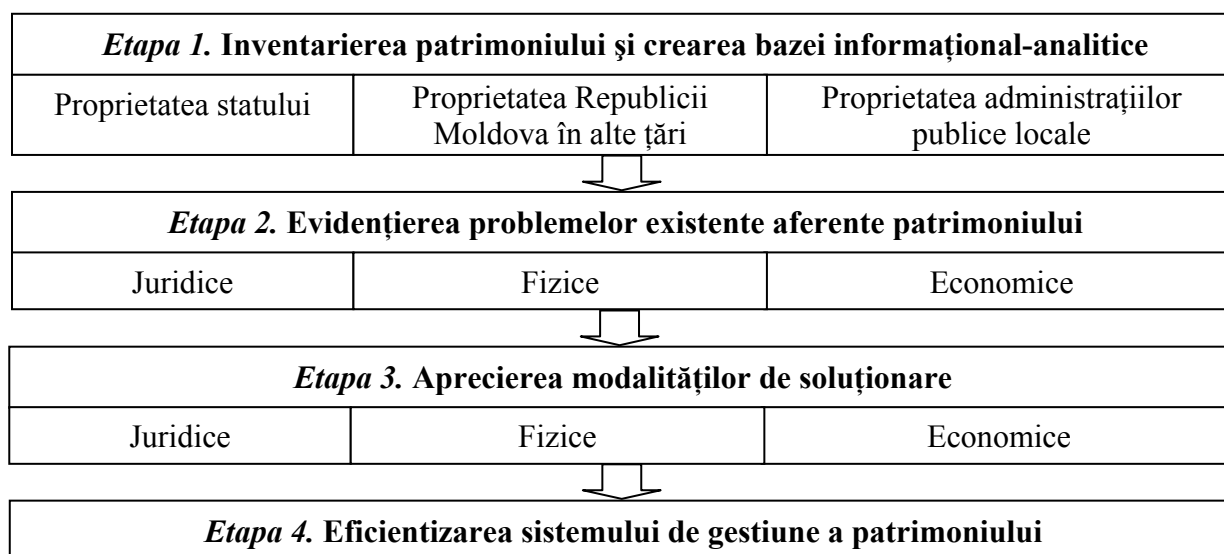
În cazul patrimoniului public, accentul fiind pus pe menținerea valorii, în prim-plan vor fi scopurile sociale urmate de cele operaționale și comerciale, care nu reprezintă (nu ar trebui) o prioritate pentru proprietar.

Sursa: elaborată de autor

Fig.1. Delimitarea scopurilor gestiunii patrimoniului public și privat.

Sarcinile primordiale ale gestiunii patrimoniului public în Republica Moldova, la etapa actuală, pot fi divizate în câteva etape (Fig.2):

Sursa: elaborată de autor

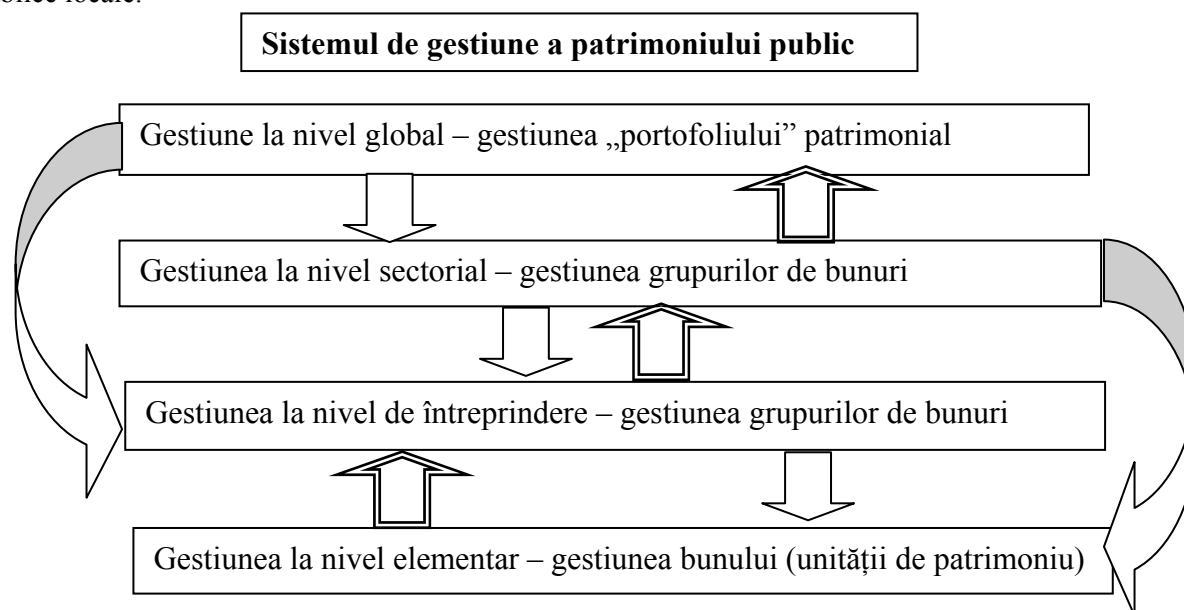
Fig.2. Activități necesare la etapa actuală de gestiune a patrimoniului în Republica Moldova.

- 1) inventarierea întregului patrimoniu existent, atât din țară, cât și de peste hotare; ne putem întâlni cu situații când foste întreprinderi de stat au falimentat și, netrezind interes, au fost „uite”;
- 2) evidențierea problemelor de ordin juridic, fizic și economic; există bunuri asupra cărora nu este înregistrat dreptul de proprietate sau este contestat în instanță, bunuri aflate în stare deplorabilă, inutilizabilă, bunuri fără potențial economic și social, așa-numitul „balast”;
- 3) aprecierea modalităților de soluționare a acestora; modalități juridice: întocmirea documentației necesare (spre ex., cadastrale), înregistrarea dreptului de proprietate; modalități fizice: reparația, reconstrucția, modernizarea etc.; modalități economice: vânzarea, subvenționarea;
- 4) eficientizarea sistemului existent de gestiune a patrimoniului public.

Vom avea în vedere că sarcinile gestiunii patrimoniului nu se rezumă la cele menționate, ci cuprind un spectru mai larg de probleme:

- optimizarea structurii patrimoniului (prin divizare, fuziune, restructurare etc.), în funcție de utilizarea acestuia: pentru soluționarea scopurilor sociale, operaționale sau comerciale;
- crearea strategiei și programelor de gestiune a patrimoniului;
- asigurarea exploatării tehnice și deservirii bunurilor;
- asigurarea funcționării sistemelor de securitate a patrimoniului;
- asigurarea unui sistem flexibil de deservire a arendașilor;
- monitorizarea stării patrimoniului existent pentru a reacționa prompt în diverse situații;
- minimizarea costurilor pentru întreținerea sistemului de gestiune a patrimoniului.

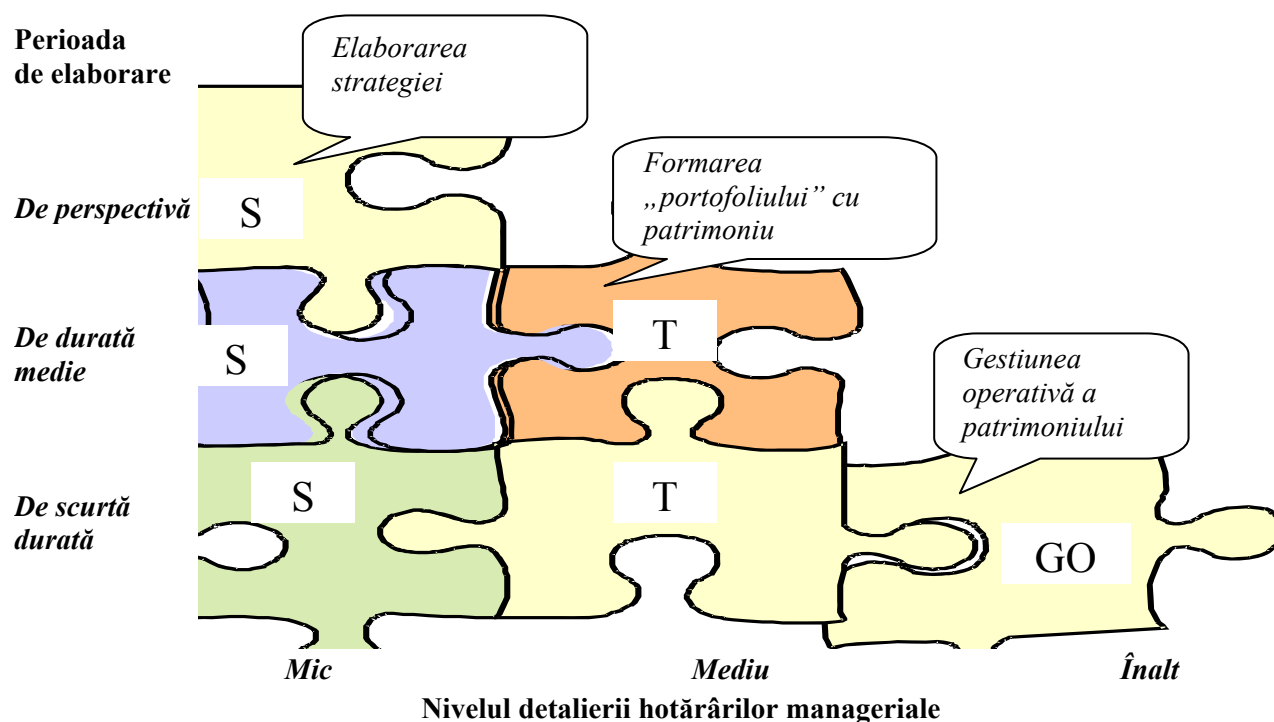
Reieșind din cele menționate, sistemul general de gestiune a patrimoniului poate fi divizat în subsisteme interdependente (Fig.3) valabile atât la nivelul administrației publice centrale, cât și la nivelul administrației publice locale.

Sursa: elaborat de autor

Fig.3. Ierarhia subsistemelor de gestiune a patrimoniului public.

Gestiunea patrimoniului la nivelul subsistemelor trebuie să asigure capacitatea acestuia de a satisface nu doar necesitățile curente, ci și viitoare ale societății. Altfel spus, în cadrul subsistemului trebuie elaborat și respectat propriul sistem trinivel de gestiune (Fig.4.) în strictă corespondență cu prevederile subsistemului superior. Spre exemplu, în cadrul subsistemului întreprinderii strategia poate cuprinde scopul – sporirea valorii patrimoniului, respectiv, la etapa tactică vor fi prevăzute activități ce permit sporirea valorii (optimizarea structurală a patrimoniului, financiară etc.). Drept urmare, la etapa operativă vor fi prevăzute operațiuni de vânzare-cumpărare a anumitor active, operațiuni contabile în vederea minimizării cheltuielilor (modificarea sistemului de evidență a operațiunilor, de calcul a uzurii etc.), operațiuni ce vizează gestiunea personalului etc.

Sursa: elaborată de autor.

Fig.4. Interdependența dintre etapele procesului de gestiune.

În cadrul fiecărui subsistem apare necesitatea evaluării patrimoniului, care poate fi rezumată la următoarele situații:

- pentru a adopta decizii manageriale argumentate;
- privatizarea (deetatizarea) patrimoniului public;
- naționalizarea;
- restructurarea întreprinderii (schimbarea formei organizațional-juridice, fuziune, divizare etc.);
- modificarea capitalului statutar;
- Transmiterea în arendă a patrimoniului;
- Sporirea eficienței gestiunii curente a întreprinderii, firmei;
- Determinarea valorii hârtiilor de valoare în cazul comercializării acestora pe piață;
- Elaborarea planului de dezvoltare a patrimoniului;
- Determinarea capacității creditoriale a întreprinderii și determinarea valorii gajului;
- Asigurarea patrimoniului;
- Efectuarea unui proiect investițional de dezvoltare a întreprinderii /afacerii;
- Organizarea leasingului;
- Cumpărarea-vânzarea obiectelor de proprietate intelectuală;
- Preluarea la bilanț a obiectelor de proprietate industrială;
- Determinarea prejudiciului cauzat reputației subiectului prin acțiuni ilegale din partea altuia;
- Organizarea franchizei;
- Determinarea valorii activelor nemateriale, a goodwill-ului pentru întreaga întreprindere.

Analiza comparativă ne permite să observăm mai multe elemente distincte ale patrimoniului public vis-à-vis de patrimoniul privat (Tab.2). Acestea se referă atât la aspectele juridice, cât și economice, fiscale și organizatorice. Referindu-ne la aspectele economice în prim-plan apar restricțiile.

Tabelul 2

Patrimoniul public și patrimoniul privat

Domenii de comparație	Elementul de comparație	Patrimoniul privat	Patrimoniul public	
			Întreprinderi de stat	Instituții bugetare
Legal	Dreptul de proprietate	privat	public	public
Aspecte fiscale	Impozitul pe venit	cota 0%	30% (dividende)	-
	Impozitul pe bunuri imobiliare	achită proprietarul patrimoniului	achită gestionarul patrimoniului	achită arendașul patrimoniului
Aspecte economice	Comercializarea imobilului	teren + construcție	construcție	construcție
	Comercializarea fondurilor fixe	prin decizia proprietarului	prin decizia organului ierarhic superior	prin decizia organului ierarhic superior
	Valoarea estimată în cazul comercializării	valoare de piață	valoarea de piață restricționată	valoarea de piață restricționată
Aspecte organizaționale	Gestiunea	eficientizată, drept urmare a cerințelor pieței, a concurenței	aleatorie, administratorul este numit reieșind din considerente politice	aleatorie, administratorul este numit reieșind din considerente politice

Sursa: elaborat de autor.

Generalizând cele expuse, vom formula următoarele **concluzii**:

- Patrimoniul public din Republica Moldova cuprinde o gamă vastă de bunuri gestionate de diverse structuri.
- Proprietatea publică, în perioada anului 2009, cuprinde 0,16% din suprafața țării. Cota majoritară o dețin terenurile agricole și terenurile din fondul apelor (iazuri) – circa 77,7%, loturile ocupate cu obiective industriale, cu destinație specială și social-culturale reprezintă 13,7% din totalitatea loturilor proprietate publică.
- Conform valorii de bilanț, cea mai scumpă proprietate este gestionată de Primăria mun. Chișinău, urmată de Primăria mun. Bălți, UTA Gagauzia și Consiliul raional Drochia.
- Statul și-a rezervat dreptul asupra 165 întreprinderi de stat și municipale cu capital social de circa 4 777,4 mln lei și asupra 13 societăți pe acțiuni; concomitent, a decis privatizarea a 283 întreprinderi și a 38 construcții nefinalizate, toate cu destinație socială.
- O mare parte din patrimoniul public se află într-o stare fizică deplorabilă (în special, în raioane), probleme majore există și la capitolul dreptul de proprietate asupra bunurilor publice.
- În procesul gestiunii eficiente a patrimoniului un rol important trebuie acordat evaluării bunurilor.
- Patrimoniul public diferă considerabil de patrimoniul privat. Gestiunea patrimoniului public de asemenea presupune elemente specifice, accentul fiind pus pe menținerea valorii, în prim-plan se află scopurile sociale urmate de cele operaționale și comerciale.
- Abordarea sistemică a procesului de gestiune a patrimoniului public permite evidențierea „locurilor înguste” ale problemelor existente și oferă posibilitatea de a găsi soluții adecvate situației.

Referințe:

1. Codul civil al Republicii Moldova. Legea nr.1107 din 06.06.02, Cartea a doua. Titlul 1, art.284.
2. Dicționarul Explicativ al Limbii Române. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”. - București: Univers Enciclopedic, 1998.
3. Dicționar Explicativ //www.dictionar.lweb.ro/administratiepublica/patrimoniu+public/
4. Legea privind administrarea și deținerea proprietății publice nr.121-XVI din 04.05.2007 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. - 2007. - Nr.90-93/401.

Prezentat la 28.12.2009